Alert

NEZAVISNI MAGAZIN ZA OKOLIŠ

Lipanj/Juni 2010.

Godina 1. broj 8

NA LIJEPOM PLAVOM DUNAVU

Misija Alerta je informiranje o zaštiti okoliša, očuvanju prirodne i kulturne baštine kao društvenom i političkom pokretu.

KADA BI NAS NOGOMETAŠI POZVALI U NEKU EKOLOŠKU KAMPANJU....

Napisala: Ljiljanka Mitoš-Svoboda

Glumac i ekološki aktivist Leonardo DiCaprio, je udružio snage i novce s WWF (World Wild Fondation) za spas vrsta na rubu izumiranja. Naime, radi se o svega 3.200 jedinke vrste tigrova koje još žive u divljini. Ostatak tigrova je potamanjen u modne, obredne i druge svrhe.

WWF i DiCaprio su krajem svibnja otvorili kampanju i poveli ekspediciju u udaljena staništa divljih tigrova kako bi iz prve ruke ustanovili što treba učiniti da ih se spasi od izumiranja. Tri podvrste tigra su izumrle 1940-ih, tigar Južnoj Kini nije viđen u divljini već 25 godina. WWF i DiCaprio postavili su ambiciozni plan da do 2022 godine udvostruče populaciju tigrova koji žive u divljini, ulažući u taj posao 20 milijuna dolara.

Leonardo DiCaprio, nakon svog filma o planeti Zemlji, nastavio je ulagati svoje novce u zaštitu okoliša i očuvanje prirode.

Ali, ovaj poznati glumac nije jedini koji se prihvatio aktivizma u svrhu spašavanja našeg jedinog doma, naše planete Zemlje. U lancu poznatih i slavnih koji su deklarirani kao aktivisti prava životinja najpoznatiji su glumica Brigite Bardot, jedan od „beatlesa“ Sir Paul McCartney, glumac Goran Višnjić, a među onim globalnim ekološkim aktivistima ističu se pjevačica Sheryl Crow, glumci Robert Redford, Daryl Hannah, glazbenik Sting, Mel Gibson, Robin Williams, Salma Hayek, Penelope Cruz, Alec Baldwin i drugi. Osim što svojim prisustvom i imenom daju značaj mnogim ekološkim kampanjama, neki od njih su i direktni aktivisti, poput Aleca Baldwina koji se svim sredstvima bori protiv odlagališta opasnog otpada kojeg lokalna vlast želi otvoriti pokraj grada u kojem živi Baldwin.

U Europi je zaštita okoliša i očuvanje prirode vrlo kvalitetno institucionalizirana, pretopljena u dobar biznis, koji se vodi uz pomoć birokratsko-administrativnih propisa i fondova kreiranih upravo u spomenutom institucionaliziranom sustavu. U zemljama istočne Europe zaštita okoliša je još uvijek negdje na repu zbivanja, a ljudi koji svoje vrijeme posvećuju ekološkom aktivizmu još se tretiraju kao ljudi na rubu pameti. U Hrvatskoj je vrlo slično stanje, premda se osjete naginjanja ka onom „europskom“ načinu zaštite okoliša. Zato nam je neobično i nevjerojatno da se svjetski poznati, slavni i bogati estradni umjetnici i umjetnice upuštaju u srčano i novčano zagovaranje i ulaganje u okolišne kampanje, pa čak neke i sami započinju pozivajući ekološke organizacije da im se pridruže.

Kako bi lijepo izgledalo da se u očuvanje Hrvatske, njene prirodne i kulturne baštine pridruže razni pjevači i pjevačice, glumci i glumice i drugi neodređeni estradnici i estradnice, pa makar na svojim javnim nastupima „dignu publiku“ na noge uzvikujući: „Borimo se zajedno zaštitu rijeke Drave“ ili „ Zaustavite urbaniste koji sijeku stabla“. Na primjer, da razni državni nogometni selektori i treneri i nogometaši raznih hrvatskih NK-ova odvajaju 10% svojih ničim zarađenih novaca za neku ekološku kampanju, recimo za izgradnju pročišćivača za otpadne vodu u nekom manjem selu....

Alert
NEZAVISNI MAGAZIN ZA OKOLIŠ

Glavna urednica: *Ljiljanka Mitoš Svoboda*
Grafički urednik: *David Karakaš*
Izdavač: *Press centar za okoliš Hrvatske*
MB: *01885057*
OIB: *61613498234*
ŽR: *PBZ 2340009-1110335583*
Kontakt: *info@alertonline.org*

U DRAVU IDE NEPROČIŠĆEN SADRŽAJ KANALIZACIJE

Autor: Kruno Kartus/ Objav.Tportal

Osijek i švicarski grad Lausanna pitku vodu za potrebe stanovništva dobivaju iz površinskih voda uz koje su se smjestili ti gradovi. Slavonska metropola vodu dijelom crpi iz rijeke Drave, dijelom iz podzemnih vodocrpilišta u obližnjem Čepinu, a građani Lausanne piju vodu iz velikog Ženevskog jezera. Razlika je u tome što Švicarci pročišćavaju otpadne vode prije nego ih ispuste nazad u jezero, a Osječani u Dravu ispuštaju nepročišćene sadržaje svoje kanalizacije.

Na predavanju, održanom 26.svibnja ove godine,u sklopu konferencije Voda za život, u organizaciji Agencije loklane demokracije iz Osijeka, vijećnik grada Lausanne Charles-Denis Perrin rekao je da su oni uspjeli postići visok stupanj pročišćenosti otpadne vode, ali da ostaje problem mikropolutanata. Te sitne čestice nastoje ukloniti eksperimentalnim projektom koji ih košta 8,3 milijuna franaka (oko 42 milijuna kuna). Nakon pokusa, poboljšat će proces pročišćavanja i tako u Ženevsko jezero vraćati čistu vodu.

Jednako kao s prljavim vodama, Švicarci su racionalni i štedljivi i s pitkom vodom. 'Nama je glupo kupovati vodu u bocama ili plaćati postavljanje privatnih automata za vodu po ustanovama. Umjesto toga, postavili smo automate s vodom iz vodovoda na svim javnim mjestima širom grada besplatno za sve', riječi su Perrina, koji se tog detalja prisjetio jer je na stolovima hotel Osijek ponudio flaširanu vodu. Njegovo predavanje 60-ak domaćih stručnjaka, političara i aktivista udruga na konferenciji 'Voda – izvor života' slušalo je kao da Perrin dolazi iz svemira. Okupljene je osobito dojmila činjenica da se u

Lausanni iz otpadnih voda iskorištava i toplinska energija. U napučenijim dijelovima grada s velikim kanalizacijskim protokom provedene su cijevi s ugrađenim uređajima za pretvaranje toplinske u električnu energiju koja se pušta u elektroenergetsku mrežu.

Za razliku od Perrinovih sugrađana, Osječani od 1970. godine slušaju o potrebi pročišćavanja kanalizacijskih voda. Prvo se prikupljao samodoprinos, devedesetih se nije mnogo marilo za ovu problematiku, kasnije se gradio južni kolektor voda, u dvorištu Vodovoda postavljeno je pokusno postrojenje, a sada su opet aktualna obećanja o pročišćivaču u Nemetinu.

'Procjena je da bi izgradnja pročišćavača koštala oko 20 milijuna eura (oko 150 milijuna kuna), a ta sredstva, barem dijelom, računamo dobiti iz fondova Europske unije', ustvrdio je u uvodu konferencije dogradonačelnik Osijeka Ivan Vrdoljak, dodavši da je završeno sređivanje imovinskih odnosa za lokaciju pročišćivača u Nemetinu.

Od voditeljice ekolaboratorija javnog poduzeća Vodovoda Ljiljane Čačić dobili smo konkretniju informaciju. 'Sada se radi prijedlog projekta za natječaje europskih pretpristupnih fondova koji bi trebali biti raspisani na jesen. Potom, za godinu dana trebali bismo znati rezultate, a gradnja pročišćivača trajat će sljedeće tri godine. Sveukupno, postrojenje bi moglo proraditi do 2014', ocijenila je dr. sc. Čačić. U Vodovodu gaje velike nade u fondove kao što je IPA, jer je Vlada RH gradnju osječkog pročišćivača uvrstila u operativne planove, što je dosad bio velik plus za prolaznost projekata.Dok se traže novci, činjenica je da imućni Švicarci svoju vodu stajaćicu čuvaju kao biser na dlanu, a osječka gradska uprava jedan od najvećih ekoloških problema šalje niz rijeku koja predstavlja jedan od simbola Osijeka. Tako je crpilište vode, koja se miješa s vodom iz arteških bunara, smješteno uzvodno, a glavni kanalizacijski ispust je u prigradskom naselju Nemetin nizvodno od grada i industrijske zone.

Ovakve konferencije redovno organizira osječka Agencija lokalne demokracije nastojeći doprinijeti širenju europskog duha na istoku Hrvatske. Prema riječima predsjednika ALD Miljenka Turniškog, agencija projektima želi povezati slične gradove pa su zato pozvani stručnjaci iz Lausanne koja broji oko 130 tisuća stanovnika, što je približno populaciji šireg područja Osijeka. 'Promjene se događaju na lokalnoj razini pa stalno naglašavamo važnost lokalne samouprave u stvaranju uvjeta za život ljudi u gradu. O gradskoj vlasti ovisi gdje će se graditi škole, prometnice, bolnice, koliko će koštati komunalne usluge i njihova kvalitete, sve ono što izravno utječe na naš život', zaključio je Turniški.

9. LOŠINJSKI DANI BIOETIKE

Napisala: Marina Kelava / H-alter

Uz okrugli stol na temu „Lijekovi između profita i zdravlja", u okviru Lošinjskih dana bioetike održan je simpozij „Integrativna bioetika i nova epoha" te studentska bioetička radionica „Bioetika i umjetnost", a važnost ovog međunarodnog skupa nadilazi granice Hrvatske.„Jedna od glavnih tehnika promocije bolesti je stvaranje zabrinutosti i straha", rekla je doktorica Lidija Gajski na okruglom stolu Lijekovi između profita i zdravlja koji je održan u sklopu 9. Lošinjskih dana bioetike. Kao primjere takvih umjetno promoviranih bolesti spomenula je ostoporozu, kolesterol, helicobakteriju, te u novije doba ptičju i svinjsku gripu.

Gajski se prva u Hrvatskoj odvažila govoriti o utjecaju koji farmaceutska industrija ima na zakonodavne vlasti. Ona tvrdi da je farmaceutska industrija snažan politički čimbenik čija moć proizlazi iz financijske moći, a jedan je od njenih lobističkih uspjeha značajno skraćenje rokova za registraciju lijekova.

U svijetu gdje smo svi medikalizirani, došlo je do hipervalorizacije pažnje na zdravstvene poteškoće. Zdravlje kao idealističko i iluzorno stanje potpunog fizičkog, duševnog i socijalnog blagostanja, a ne samo odsustvo bolesti i iznemoglosti, promovira Svjetska zdravstvena organizacija. Zbog takvog stava dolazi do medikalizacije života, što je opet šansa na kojoj farmaceutska industrija stječe financijsku dobit, a s njom raste i njena moć.

„Nitko nije dovoljno zdrav da ne bi mogao biti još zdraviji, nitko nije dovoljno lijep da ne bi mogao biti još ljepši. Zdravlje nije više potreba nego se pretvara u kult. Ljudi su opsjednuti dijetama, tjelesnom aktivnošću, estetskom kirurgijom. Pojavnost je postala sve", opisala je Suzana Vuletić s Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu.

U takvim uvjetima nije jednostavno razlučiti realnost od utopističkog poimanja zdravlja koje se izjednačava s fizičkom ljepotom. Marketingom se utjeruje strah od prirodnih procesa, od starosti primjerice, te se zatim vrlo lako proturuje teza o potrebi uzimanja lijekova.

„Iluzija je da čovjek može ostvariti savršeno zdravlje i vječnu mladost ili besmrtnost što se nastoji osigurati pomoću farmaceutske i medicinske tehnologije", rekla je Vuletić, uspoređujući ovu pojavu s tim „kao da se pokušava osigurati što ljepši leš".

„Gdje su nekad bile kapelice Djevici Mariji, sada su teretane", oslikava ova teologinja.

Tako je ars medica postala i blagoslov i prokletstvo, čulo se na okruglom stolu. Pritom nije štetan biomedicinski napredak već ideja da nas medicina može osloboditi svih patnji i stvarnosti.Racionalni tip društva nastoji ostvariti ravnotežu između dva suprotstavljena interesa. Međutim, u Hrvatskoj Zakon o deregulaciji tržišta lijekova dozvoljava farmaceutskoj industriji da se odmetne od svoga cilja i da netransparentno ostvaruje svoj parcijalni interes na uštrb zdravlja ljudi.

Živka Staničić: „Ljekarnici su primjerice ostali bez institucionalnog okvira unutar kojeg je mogla funkcionirati i etičnost." Ta sociologinja tvrdi kako su profesije nekad omogućavale da društva budu na okupu, omogućavale su ravnotežu parcijalnog interesa i društvenog dobra što je društvo višestruko trebalo kompenzirati. S dolaskom deregulirano kapitalizma posebna je pozicija profesija razbijena. „Ljekarnici su primjerice ostali bez institucionalnog okvira unutar kojeg je mogla funkcionirati i etičnost. Djelovanje se svelo na prodaju, a lijek u status obične robe", rekla je Staničić.

„Zakoni, nekad davno smišljeni da bi pomirili svijet industrije i svijet pacijenata, stali su na pogrešnu stranu", zaključila je.

Jedan dio prokletstva odnosi se i na goruću ekološki problem o kojem se u Hrvatskoj ne govori. „Lijekovi su važan čimbenik nove ekološke krize jer dolazi do nekontroliranog ispuštanja lijekova u pitke vode. Uzrok nisu incidenti nego redovita konzumacija velike količine lijekova u društvu," tvrdi Valerije Vrček s Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta u Zagrebu. Situacija je tako alarmantna da vode postaju „farmaceutska kaljuža".

Primjer je sintetski estrogen koji se od šezdesetih godina promovira kao farmaceutsko sredstvo emancipacije žena. Međutim, od devedesetih je godina uočena pojava feminiziranih mužjaka riba, a estrogen u vodi se pretvara i u sredstvo muške kastracije. Osim estrogena i razni drugi medikamenti dovode do pomora vodenih kukaca, ptica i riba. Mnogi antibiotici narušavaju ravnotežu sustava.

„Voda zagađena „lijekovima"

postaje prisilno sredstvo jer se gubi pravo na pitku vodu bez „ljekovitih" sastojaka", smatra Vrček.

Ekotoksikološki primjer lijekova primjer je kako poremećaj u društvu izaziva poremećaje u okolišu, a metamorfoza lijeka do zagađivača počinje s uplivom marketinga, tvrdi Vrček. I tu se vraćamo na početak, jer je i problem ekotoksikologije povezan s uplivom industrije.

„Pravilnici o vodama uopće ne tretiraju lijekove kao zagađivače. Mediji zaobilaze temu i ne primjećuju nadolazeći eko-tsunami. Potrebna je hitna korekcija javne umišljenosti da smo zemlja čistih voda", upozorava Vrček.

Profesor Vrček tako je povezao medicinske i ekološke probleme, a baš su ove dvije glavne teme dovele i do pojave bioetike, relativno nove znanstvene discipline. „Početak bioetike možemo povezati ili s krizom medicine i propitivanjem modernih prirodnih znanosti ili s diskusijama o upotrebi nuklearne tehnologije i ekološkoj krizi", istaknuo je Hrvoje Jurić s Filozofskog fakuleta u Zagrebu u svom izlaganju Počeci i prapočeci bioetike.

Važnim događajem za artikulaciju bioetičkih pitanja smatraju se bacanje atomskih bombi na Hirošimu i Nagasaki 1945. i stavljanje u upotrebu stroja za dijalizu i osnivanje prvog bioetičkog komiteta u Seattleu 1962. Međutim, nedavno je otkriven članak njemačkog teologa Fritza Jahra koji još 1927. koristi naziv bioetika.

Lošinjski dani bioetike održani su deveti put od 17. do 19. svibnja u organizaciji Hrvatskog bioetičkog društva, Hrvatskog filozofskog društva i Grada Malog Lošinja. Uz već spomenuti okrugli stol, održan je simpozij „Integrativna bioetika i nova epoha" te studentska bioetička radionica „Bioetika i umjetnost", a važnost ovog međunarodnog lošinjskog skupa nadilazi granice Hrvatske.

„Bioetički preporod Jugoistočne Europe potaknut je upravo na skupovima u Malom Lošinju gdje se razvio inovativni koncept integrativne bioetike usmjerene na cjelinu života", istaknuo je tako Ante Čović, predsjednik organizacijskog odbora ovog izuzetno zanimljivog skupa, Lošinjskih dana bioetike.

POLICIJA ĆE ISKLJUČIVATI BUČNE MOTORE

Autor: Kruno Kartus/ Izv.objavljeno Tportal

Nesnosna buka koju namjerno proizvode neodgovorni motoristi po ulicama hrvatskih gradova nimalo ne brine Ministarstvo unutarnjih poslova. Lani je policija provela samo tri, a ove godine dvije akcije mjerenja buke motocikala na ulicama Grada Zagreba. Pregledano je dvadeset, a prevelika buka utvrđena je kod četiri motocikla

Za to vrijeme motoristi na internetskim forumima razmjenjuju informacije kako pojačati buku iz ispušnih cijevi na svojim dvokotačima. 'Ako želiš da se glasnije čuje, trebao bi napraviti otvoreniji prolaz kroz prigušivač', glasi jedna od uputa kako pojačati prodornu buku iz auspuha, što neodgovorni motoristi rade nakon tehničkog pregleda. Poznato je i da za glasniji zvuk treba maknuti prigušivač (db killer).

U MUP-u su svjesni te činjenice i zato kažu: 'Ugradnjom otvorenog ispušnog sustava ili sličnim preinakama povećava se gornja razina buke te motocikl u pravilu ne zadovoljava zakonske propise o maksimalnoj vrijednosti buke koju emitira u okolinu, odnosno prekoračuje tvornički zadane vrijednosti', naglašeno je u odgovoru na pitanje tportala kada će policija početi s učinkovitim uklanjanjem preglasnih vozila iz prometa.

Premda u MUP-u znaju za problem prisutan u svim gradovima, pravilnik o tehničkim pregledima vozila i dalje ne propisuje obavezno utvrđivanje razine buke na vozilima. Buka vozila izmjerit će se tek kada to odluči nadzornik, dakle radnik u stanici za tehnički pregled. Kada nadzornik konačno posumnja da je vozilo previše glasno, mjerenje kod motocikla s radnim obujmom od preko 175 cm3 ne smije pokazati buku veću od 80 dB.

U Centru za vozila Hrvatske kažu da ovaj podatak vrijedi za sve motocikle. 'Kako se takvo ispitivanje vrlo teško provodi u nelaboratorijskim uvjetima, npr. pri tehničkom pregledu, direktiva EU-a predviđa mjerenje buke u statičkim uvjetima. Zbog različite konstrukcije motora, svaki motocikl ima drugi iznos buke koju stvara pri stacionarnom ispitivanju. Isto tako, svaki proizvođač garantira da će, ukoliko vozilo, motocikl, zadovoljava stacionarne uvjete ispitivanja, zadovoljiti i homologacijske, tj. propisane direktivom EU-a, koja je jednaka za sve i iznosi 80 dB', objasnila nam je Dinka Rajčić, pomoćnica uprave CVH.

U svijetu je poznato da prekomjerna prometna buka ima poguban utjecaj na zdravlje ljudi. Isprekidana i udarna buka prvenstveno stvara stres, smetnje u kardiovaskularnom, probavnom i imunološkom sustavu, izaziva smanjenje pažnje i pamćenja i suženje vidnog polja. Zatim, može izazvati nesanicu, povišen krvni tlak, poremećaj apetita i seksualne funkcije, tjeskobu i depresiju. Svjetska zdravstvena organizacija 2004. godine objavila je da dugotrajna izloženost buci prometa razine od 65 do 70 decibela može dovesti do takvih zdravstvenih smetnji ili pogoršati postojeće bolesti poput artritisa, bronhitisa i depresije. Pri izloženosti buci iznad 80 decibela javlja se agresivno ponašanje.

Ne čudi stoga pitanje jednog građanina koji se u očaju obratio nepoznatima na internetskom forumu: 'Meni je stvarno dosta tog kriminala. Jer se nemam kamo sakriti od toga, nemam se kako zaštititi. Zato me zanima mišljenje sugrađana - koliko vam je tog terora bukom dosta još od prošlog ljeta?'

ALTERNATIVNI NAČIN ŽIVLJENJA: ROBINZONI IZ ISTARSKIH ŠUMA

Napisala: Vesna Brnabić/ Večernji list

Kada sam prije nekoliko godina otišla u prijevremenu mirovinu, znala sam što neću, ali nisam znala što hoću. Nisam željela umirovljenički život u kojem će mojih 1500 kuna pojesti režije, niti sam željela zaraditi nešto više u Italiji poput mnogih žena iz Istre i s Kvarnera. U to sam vrijeme pročitala i knjigu "Anastasia", koja mi je otvorila nove svjetove. Shvatila sam što želim – počela je svoju priču Riječanka Spomenka Marković, bivša službenica. Odlučila je prodati jedino što je imala materijalno vrijedno, mali stan u Rijeci, i preseliti se u divljinu na 1,3 hektara istarske poljoprivredne zemlje na potezu od Bala prema Krmedu.

- Nisam imala novaca da kupim urbaniziranu zemlju, a u "Anastasiji" sam pročitala da treba barem jedan hektar zemlje na kojoj čovjek može živjeti uzdržavajući se – kaže.

Nekoliko je mjeseci jedanput tjedno putovala u Istru dok nije pronašla zemlju koja će biti njezin mali raj. Odlučila se za drvenu kućicu.

– Ništa mi od blagodati civilizacije ne treba. Za montažnu kućicu nisu trebale posebne dozvole i papiri, a ja je mogu seliti kad god poželim – smije se stanarka drvene kućice u kojoj električna energija dolazi zahvaljujući vjetrenjačama, a toplina iz solarnih panela. Vode ima dovoljno jer skuplja kišnicu u spremnik od 20.000 litara. Sada joj je, kaže, dostatna i mirovina 1500 kuna. Kada je prije dvije godine odlučila živjeti onako kako su živjeli naši preci, imala je bolest štitnjače, alergije, boljeli su je zglobovi. – Sada sam dobro. Jedem samo svježe voće, povrće i orašaste plodove – povjerava nam. Spomenki i mnogim drugima koji su se odlučili za život u prirodi, pa nekima i u inozemstvu, uzor je Igor Drandić (52), Puljanin koji živi na zemlji nedaleko od Bala. Drandić je djetinjstvo proveo u dobrostojećoj pulskoj obitelji. Gradsko dijete završilo je srednju građevinsku školu, a potom je krenuo na Pedagošku akademiju. Kao učitelj tjelesnog odgoja radio je samo sedam dana, ima samo četiri mjeseca radnog staža, među ostalim, i u turizmu. Prije 33 godine Drandić je, kaže, doživio veliku unutarnju promjenu, koju naziva buđenjem ili inicijacijom. Iako je ateist, govori o božanskoj ljubavi koju je osjetio i kao zov na putovanja. – Prvo sam autostopom i pješke putovao sedam godina, bez prtljage. Negdje sam se zadržao i nekoliko godina, a hranu i smještaj davali su mi dobri ljudi kojima sam pomagao na zemlji. U Sardegni sam se zadržao četiri godine, kao pastir u planinama, i ondje sam osjetio zov prirode. Živio sam i u brazilskim šumama, u džunglama, sa šamanima. Istra mi je počela nedostajati nakon 24 godine putovanja. Odlučio sam prije sedam godina doći ovamo na zemlju svojih pradjedova. Na starim je kartama ova zemlja upisana kao teren d Africa – otkriva Drandić, koji je od nepristupačnog terena, šume i šikare napravio svoj raj i nazvao ga "Eia", po staroj božici plodnosti.

Prvo je spavao u šatoru, potom je sagradio kažun, a onda su mu prijatelji poklonili trošnu drvenu kuću. Ona je postala dom njemu i njegovoj supruzi Lili Kencel Drandić, profesorici hrvatskog jezika iz Rijeke. Ona svaki dan putuje na posao u Rijeku. Ravnateljica je Učeničkog doma Podmurvica. U "Ei" je Drandić s prijateljima izgradio još nekoliko ekokućica, među ostalim i onu od slame i gline koja je bila uzor Eliju Pisku za gradnju kućice u emisiji "Farma". U divljini "Eie" uživaju ovce, guske, mačke, psi, ribe pauni, kornjače... U drvenoj kućici je kupaonica s bojlerom koji se zagrijava na drva, a ljeti imaju tuš pod vedrim nebom. Struju dobivaju s vjetrenjača i solarnog kolektora.

–Hranimo se šparugama, koprivama, salatom, rotkvicama, jajima, žena peče kruh. Meso ne jedemo, nemamo nikakvih troškova za režije – kaže.

Ne boji se starosti dok živi s prirodom. – Žena je druga priča, ona ima kredite otprije, pa mora raditi... – objašnjava jednu od zamki ljudi koji žive u "civilizaciji". Spomenka i Igor su otvoreni prema drugima. U "Eiu" dolaze školske ekskurzije.

No na poluotoku ima i Robinzona koji skrivaju svoj način života od javnosti. Među takvima je i desetak obitelji, koje žive u šumi na nekoliko kilometara od Rovinjskog Sela. K njima vodi neuređen šumski put. Nekoliko su kilometara iza spomenika NOB-a, vjerojatno ondje gdje su se nekada skrivali partizani. Žive u kućicama od slame, ali u furgonima preuređenim za život. Teško je do njih doći, a i oni sami štite

se od znatiželjnika. U šumi su postavljene i ploče s natpisom da je zabranjen prolazak ili da je opasno...

Mještani u Rovinjskom Selu kažu da u šumi žive "neki glazbenici, mađioničari i žongleri". Društvo se skriva od posjetitelja zbog socijalnih radnika i policije. U šumi je, naime, rođeno i dijete čiji roditelji, inače, obrazovani ljudi, vole život kakav omogućuje majka priroda. Prije dvije godine objavljena je priča o Saški i Leni Plavšić koji žive u šumi pod vedrim nebom i da im se rodila djevojčica Skaska (na ruskom znači bajka). Tada su se na internetskim forumima razvile diskusije onih koji su za takav način života i onih koji su protiv njega, posebice zbog djeteta. – Kada se dijete rodilo u toj šumi, dobili smo dojavu od nekih građana i naši su socijalni radnici bili ondje, ali nisu pronašli nikakve manjkavosti u odgoju djeteta. Obitelj ondje nije živjela zimi. Svatko ima pravo živjeti kako hoće ako primjereno i prihvatljivo odgaja dijete – kazala nam je Eda Rajko, ravnateljica Centra za socijalnu skrb u Rovinju. Od nekih žitelja neobične šume doznajemo da su Saško, Lena i mala Skaska u Aziji, te da se obitelj često seli i putuje.

Radovan Aldo, vijećnik Rovinjskog Sela, o stanarima šume na tromeđi Rovinj-Bale-Kanfanar kaže da ih ondje živi približno dvadeset. – Većina su u Udruzi "Čarobnjakov šešir". Spavaju u kombijima, kamp-kućicama i nastambama od granja i pruća. Čuo sam da se ondje rodilo i dijete. U gradskom sam Vijeću postavljao pitanje uvjeta života i higijene na tom području, ali mi je rečeno da je sve u redu – rekao je vijećnik. Stanare šume posjetili su socijalne radnice, veterinari, čak i policija jer se šuškalo o ljudima sklonima kriminalu. No, nisu otkriveni nezakoniti postupci. Ti su ljudi vlasnici zemlje koju su kupili od mještana. Žive bez struje, a vodu nerijetko uzimaju na špinama u selu.

NASTAVAK PROJEKTA ZAŠTITE I OČUVANJA GNIJEZDA BIJELIH RODA

Napisala: Lidija Tošić/FZOEU

U Maloj Ostrni u blizini Dugoga Sela, naselju s najgušćom koncentracijom rodinih gnijezda potpisan je ugovor o nastavku provedbe projekta "Zaštita i očuvanje bijele rode" u Zagrebačkoj županiji. Ugovor su u povodu Međunarodnog dana biološke raznolikosti i Dana zaštite prirode u Hrvatskoj potpisali direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost Vinko Mladineo i ravnateljica Javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Zagrebačke županije Martina Glasnović-Horvat.

Mladineo je najavio da će se ovaj projekt, koji je potaknula predsjednica Odbora za zaštitu okoliša Hrvatskoga sabora Marijana Petir, uz novčanu potporu Fonda, provoditi u svim kontinentalnim područjima Hrvatske u kojima žive rode. Svakom seoskom kućanstvu koje na krovu ima gnijezdo roda Fond će isplatiti naknadu od 700 kuna po gnijezdu. Ove će godine ukupna sredstva za provedbu projekta osigurati Fond, dok će u 2011. godini dio troškova snositi i županije. Mladineo je naglasio da je do sada za zaštitu i očuvanje 498 gnijezda bijelih roda isplaćeno 350 tisuća kuna i to za 323 gnijezda u Sisačko-moslavačkoj županiji, 82 u Brodsko-posavskoj, te za 93 gnijezda roda u Zagrebačkoj županiji.

Predsjednica saborskog Odbora za zaštitu okoliša Marijana Petir istaknula je da je riječ o projektu koji promiče biološku raznolikost, osebujnost turističke ponude i razvoj seoskog turizma. Podsjetila je da se krovišta na kojima su gnijezda roda trebaju obnavljati svakih deset godina, za što je vlasnicima kuća potrebno i do 15.000 kuna. Prilikom potpisivanja ugovora predstavljena je i brošura "Zaštita i očuvanje bijele rode", nastala na temelju provedbe pilot-projekta, u kojoj su objavljeni zanimljive informacije i podatci o životu bijele rode u Hrvatskoj.

UGROŽENA MALA ZMIJA ŽUTA POLJARICA

Napisala: Ivana Buzuk, JU agencija za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Osječko-baranjske županije

Hrvatsko herpetološko društvo „HYLA“ organizira terenska istraživanja kako bi se detaljnije istražila distribucija žute poljarice (Dolichophis caspius) na području istočne Hrvatske. Jedini poznati lokalitet ove vrste u kontinentalnoj Hrvatskoj nalazi se na vrlo malenom i ograničenom području Baranje između mjesta Zmajevac i Batina. Istraživanja će zajedno provesti Hrvatsko herpetološko društvo – Hyla i Državni zavod za zaštitu prirode pod organizacijom voditelja projekta Dušana Jelića.

Područje Osječko-baranjske županije nikada nije detaljnije istraženo, iako tako veliko bogatstvo različitih tipova staništa sigurno sadrži i veliko bogatstvo vrsta. Tu se posebice ističe veliki kontrast između središnjeg dijela županije (nizine Drave i Dunava, te Kopački rit), karakteriziranog velikim bogatstvom poplavnih i močvarnih šuma i travnjaka, te suhih sjevernih i južnih platoa karakteriziranih polustepskim elementima. Močvarna i poplavna područja uz rijeku Dravu i Dunav, te poplavne šume Kopačkog rita predstavljaju nastavak vlažnih staništa duž rijeka Drave (u Hrvatskoj) i Dunava (u Mađarskoj). Na takvim staništima živi vrlo karakteristična fauna vodozemaca i gmazova od kojih mnoge nikada nisu potvrđene za osječko-baranjsku županiju: riđovka (Vipera berus), močvarna smeđa žaba (Rana arvalis), mala zelena žaba (Rana lessonae), češnjača (Pelobates fuscus) i dr.

Suhi, polustepski elementi karakteristični za područje Baranje i okolice Osijeka spadaju među najrjeđe i gotovo nestale tipove staništa. Ova staništa nastavak su prostranih stepskih i polustepskih elemenata panonske nizine, a karakterizira ih vrlo specifična fauna vodozemaca i gmazova, od kojih mnoge nikada nisu kao sigurni stanovnici zabilježene u Vukovarsko-srijemskoj županiji: žuta poljarica (Dolichopis caspius), ivanjski rovaš (Ablepharus kitaibelii), balkanska zidna gušterica (Podarcis taurica) i dr.

Žuta poljarica (Dolichophis caspius) u Hrvatskoj je izrazito rijetka i ugrožena vrsta. Poznata je samo jedna izolirana populacija sa otoka Lastova no vrlo je upitno da li se radi o prirodnoj populaciji ili je ona možda unesena tijekom povijesti. U kontinentalnom dijelu Hrvatske postoje samo dva slučaja nalaza zgaženih jedinki na području Banskog brda u Baranji. Jedna od tih dviju jedinki determinirana je po morfološkim karakteristikama glave (Ozimec i sur.2005., Krčmar i sur. 2007.) dok je za drugu jedinku obavljena DNA analiza jer je jedinka bila morfološki neprepoznatljiva (Troscanyi i Schaffer 2008.). Detaljnim istraživanjem Državnog zavoda za zaštitu prirode i Hrvatskog herpetološkog društva tijekom 2009. godine uhvaćene su tek dvije žive jedinke na području sjevernog dijela Batine (Dušan Jelić, pers.obs.) te je time dokazano i postojanje vrlo male populacije na tom području. Postoji i nekoliko stručnih opažanja iz okolice Šarengrada i na obroncima Fruške gore (Janev-Hutinec i sur., 2006.), te brojne priče lokalnih ljudi o viđenju „žute poljarice”, no moguća je i zamjena sa drugim vrstama.

Smičalina živi na području istočne Europe i zapadne Azije, te joj Hrvatska predstavlja zapadnu granicu areala. Uglavnom preferira vrlo suha i topla staništa sa dovoljnim izobiljem hrane (gušteri, ptice, jaja, mali sisavci). Može narasti i do 2,5 m u duljinu i time spada među najveće zmije Europe. Areal ove vrste u istočnoj Hrvatskoj je vrlo malen a populacije su vjerojatno izrazito malobrojne. U susjednoj Mađarskoj je u posljednjih 5 godina zabilježeno izumiranje nekoliko populacija te smatramo da ista sudbina očekuje i populaciju sa Banskog brda ako nešto uskoro ne poduzmemo kako bi se istražila pogodna staništa u okolici postojećeg lokaliteta i dali prijedlozi o mogućnosti reintrodukcije u budućnosti.

Dolichophis caspius je u Hrvatskoj strogo zaštićena svojta, a nalazi se u Crvenoj knjizi vodozemaca i gmazova Hrvatske kao vrsta sa nedovoljno podataka.

POVJERENIK EU KOMISIJE ZA OKOLIŠ U PRVOM SLUŽBENOM POSJETU HRVATSKOJ

Izvor: Ministarstvo kulture RH

Povodom posjeta povjerenika Europske unije za okoliš g. Janeza Potočnika Republici Hrvatskoj 27. i 28. svibnja 2010., održan je u Vladi RH zajednički sastanak izaslanstva g. Potočnika s visokim dužnosnicima Vlade RH i resornih ministarstava vezano za pregovore u okviru Poglavlja 27. Okoliš. Ministar kulture mr. sc. Božo Biškupić na sastanku s povjerenikom g.Potočnikom održanim 27. svibnja, predstavio je pregovaračka stajališta RH u zaštiti prirode, uključujući i zahtjeve za tehničkim adaptacijama Direktive o staništima i Direktive o pticama. Povjerenik je pohvalio Hrvatsku za značajan posao odrađen posljednjih godina u pogledu usklađivanja zakonodavstva s pravnom stečevinom, te je naglasio da je potrebno uložiti značajne napore kako bi postigla potpunu usklađenost s europskim acquis-em, posebice u završetku prijedloga područja NATURA 2000 što predstavlja zakonodavni, administrativni i financijski izazov.

Povjerenik i izaslanstvo posjetili su 28. svibnja 2010., Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje koji je jedna od potencijalnih lokacija za program Natura 2000. U okviru boravka na Žumberku, povjerenik Potočnik posjetio je i Eko centar Budinjak, gdje je, između ostalog, predstavljena provedba projekta "Lokve, ribnjaci i izvori: naša prošlost-naša budućnost", koji je financiran putem programa IPA II Slovenija - Hrvatska 2007.-2013.

OGLASI

info@alertonline.org

BRITISH PETROLEUM- MOŽE LI SE NJIHOV ZLOČIN PREMA OKOLIŠU IKADA NAPLATITI NOVCEM?

Napisao: Tom Levitt/magazin The Ecologist

Milijuni dolara kazne i kompenzacije za načinjenu štetu nšta ne predstavljaju BP-u. Nisu se niti ispričali za učinjenu ekološku katastrofu. Jedino što su priznali 'odgovornost' za incident s naftom, koji se dogodio nakon eksplozije na naftnoj platformi Deepwater Horizon.

Iako uprava BP pokušava izračunati vlastiti gubitak izazvan isticanjem nafte, oštećeni ne žele uopće razgovarati o ograničenjima procjena šteta koje su učinjene ekosustavu, flori i fauni. Jer, najviše će trpjeti ribarstvo: predviđa se da deset godina treba da se oporavi ubijeni riblji svijet u Meksičkog zaljevu i dalje. To znači da se ugasilo stotine tisuća radnih mjesta, što u turizmu što u ribarstvu. Također, sve obalne lokalne zajednice koje su uništene naftom i više od 19.000 ribara podnijeli su zahtjeve za odštete, naglašavajući da naftna korporacija BP ne smije imati ograničenja u plaćanju ljudi koji u slijedećim mjesecima čistiti morske obale.

British Petroleum, još uvijek zabavljen problemima oko neuspješnog zatvaranja rupe na dnu mora iz koje suklja nafta, procijenio je da „bi za sanaciju i čišćenje mora i obala bilo dovoljno vjerojatno 20-tak milijardi dolara“. No, stručnjaci i političari iz ugroženih lokacija u Meksičkom zaljevu i dalje kamo pluta nafta, inzistiraju da BP mora platiti oporavak i vraćanje u prvobitno stanje obalne močvare, te osigurati oporavak svih divljih životinja koje prežive ovu neviđenu katastrofu.

No, ima li uopće garancije za sprječavanje eventualnih budućih katastrofa? Po Institutu za političke studije (IPS) iz Washingtona DC, naftna korporacija BP ima do sada isplaćene velike novčane kazne: prošle godine platila je 87,43 milijuna dolara novčane kazne za pogreške koje su ugrozile zdravlje i sigurnost te dovele do smrti 15 djelatnika i ranjavanje 170 u eksploziji u svojoj rafineriji u Texas City u ožujku 2005.godine.

'To se može činiti mnogo novaca, ali je BP ima dobit od 163 milijarde dolara u razdoblju između 2001.g. i 2009.g, a u prva tri mjeseca 2010.god-

ine već 5,6 milijarde dolara! Uz kazne za ugrožavanje zdravlja, života i sigurnosti radnika, korporacija BP je istom periodu platila 530 milijuna dolara novčane kazne za razna kršenja zakona," kaže direktor IPS Daphne Wysham.

Konkurentske naftne korporacije koje crpe naftu iz mora ne osjećaju neku osobnu odgovornost za ono što se dogodilo sa BP platformom za vađenje nafte. Iako nafta pluta ka izlasku u Atlantik na sjevernoj polutki, naftaši se raduju padu vrijednosti dionica BP i slomu njenog tržišta. Užase koje je proizvela havarija platforme ne spominju ni Shell, ni Exxon ni Chevron Texacco, premda su i one tempirane ekološke bombe na oceanima i na kopnu.

Mnoge su ekološke organizacije poslale svoje prosvjedne note na adresu korporacije BP, ali i na američku vladu, od koje se očekuje da zaustavi uništavanje ekosustava. Najveća svjetska organizacija za zaštitu okoliša, Greenpeace, poručila je javnosti da je nesposobna i aljkava korporacija BP uništila živi svijet Meksičkog zaljeva koji se neće oporaviti najmanje 10 godina. Britanski Greenpeace nije napao upravnu zgradu BP u Londonu, ali je nad ulaz u zgradu izvjesio zastavu "BP British polluters" (Britanski zagađivači).

PESTICIDI-ZLO I NAOPAKO!

Priredila : LjiljankaMitoš Svoboda

Dugoročna izloženost pesticidima može biti odgovorna za razvijanje smrtonosnog raka kože – melanoma. Radnici koji često tretiraju usjeve određenim vrstama pesticida dva puta su izloženiji riziku raka kože, pokazalo je najnovije američko istraživanje. Stručnjaci su ustanovili šest vrsta pesticida koji su povezani s rakom kože ukoliko osobe njime rukuju dugi niz godina. Istraživanje je objavljeno u časopisu Environmental Health Perspectives, a analizirano je gotovo 56.300 američkih farmera. Postavljeno im je pitanje koliko često su bili izloženi 50 vrsta pesticida. Kada su usporedili stopu raka i izloženost određenim kemikalijama, stručnjaci su ustanovili viši rizik kod određenih pesticida. Četiri ustanovljenih kemikalija, maneb, mankozeb, metil-paration i karabaril, koriste se za tretiranje voća, povrća ili orašastih plodova. Američki su proizvođači sami povukli s tržišta preostale dvije vrste, benomil i etil-paration, 2008. godine. Djeca koja su i neizravno izložena pesticidima, primjerice preko voća i povrća, imaju do dvostruko veći rizik za poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću (ADHD).

Kanadski znanstvenici sa sveučilišta u Montrealu vjeruju kako su djeca podložnija utjecaju pesticida jer još uvijek rastu, te u odnosu na svoju tjelesnu masu unose više toksina nego odrasli. U studiji je sudjelovalo 1 139 djece u dobi između 8 i 15 godina. Kemijski spojevi koje je moguće povezati s često korištenim pesticidima su otkriveni u čak 94 posto uzoraka urina djece koja su sudjelovala u istraživanju, upozoravaju znanstvenici. Neke ranije studije su pokazale kako je izloženost djece pesticidima moguće smanjiti prehranom koja se temelji na voću i povrću iz organskog uzgoja.

U posljednjih pedeset godina pesticidi su zajedno s umjetnim gnojivima, postali najtraženiji proizvodi u poljoprivredi. Većinu problema s kojima se susreću uzgajivači biljaka i životinja rješavaju zahvaljujući kemijskoj industriji, koja danas omogućuje kontrolu sveukupne poljoprivredne proizvodnje. No, štetnici vrlo brzo razvijaju otpornost na pesticide te

prisiljavaju poljoprivrednike da upotrebljavaju nove i otrovnije pesticide. Cijena koju čovjek plaća u borbi sa štetnicima vrlo je visoka. Pesticidi zagađuju okoliš, prije svega površinske i podzemne vodene tokove te imaju vrlo štetan utjecaj na biljni i životinjski svijet. Pesticidi se, naime, nalaze u hranidbenom lancu mnogih divljih, ali i domaćih životinja te čovjeka. Mogu se pronaći i u mikroorganizmima koji su na dnu prehrambenog lanca. Njima se hrane organizmi koji se nalaze na višem stupnju razvoja i taj se ciklus ponavlja sve do organizama koji se nalaze na vrhu prehrambenog lanca gdje se može naći i najveća koncentracija pesticida, a tu je i čovjek. Svi pesticidi djeluju vrlo štetno na ekosustave, mnogi ubijaju korisne kukce, ribe, ptice, te tako uzrokuju više štete nego koristi. Većina je kukaca korisna ili bezopasna, ali stradava upotrebom pesticida koji vrlo nepovoljno djeluju i na korisne tzv. dušične bakterije u tlu, a posljedica je iscrpljenje tla. Mnogi pesticidi ostaju aktivni u okolišu mjesecima, godinama pa čak i desetljećima. Pesticidi se smatraju glavnim izvorom onečišćenja biosfere.

Svjetski proizvođači pesticida su Pioneer, Dow Chemical,Monsanto, te bezbroj manjih tvrtki u državama Azije i Europe.

OGLASI

info@alertonline.org

KOKOŠI ZAPOSLENE KAO SMETLARI

Napisala: Sussanne Henn, Deutche Welle

Na tržnici u Mouscronu, belgijskom gradiću neposredno uz francusku granicu, vrlo je glasno. Prodavači živo raspravljaju sa svojim kupcima o robi i cijenama. Još je glasniji Christophe Deneve koji se iz povijesne Gradske vijećnice okupljenima obraća preko zvučnika.

On naime ne želi ništa prodati, već pokloniti. I to kokoši! Po dvije u svakom kartonu. Sveukupno stotinu kokoši na godinu žele podijeliti službenici zaduženi za ekologiju. Kokošji zadatak: gutati smeće i nositi jaja. Jedna kokoš u godinu dana može pojesti 150 kilograma biološkog otpada. Ali onaj tko ne dođe na predavanje neće dobiti nikakvu kokoš, objašnjava Christophe Deneve. Tu je vrlo strog. „Organizirali smo uvodnu priredbu jer smo prve godine imali loših iskustava. Kokoši su i dva tjedna nakon što bi došle kod novih vlasnika živjele u papirnatim kutijama. Otkad organiziramo informativne priredbe, više nemamo problema".

Grad svejedno provodi godišnje kontrole. Christine i Charles Vandewiele takve kontrole više ne trebaju. Ovaj postariji par upravo je nabavio svoj par kokoši broj sedam i osam, a Christine je oduševljena "mama kvočka". „To su naše kćeri. Da, naše kćeri! Kad odu daleko, popnemo se na terasu, pozovemo ih i one dođu. I stvarno dođu trčeći...", priča.

Zajedno sa suprugom Charlesom veseli se ukusnim bio-jajima koja svakodnevno pronalazi u kokošinjcu. „Trenutačno nam naših šest kokoši daje četiri do pet jaja dnevno. To je puno. To je dobro.“ Tako govori Charles, kojemu je tek nakon ove akcije koju je pokrenuo grad postalo jasno koliko kokoši kao domaće životinje mogu biti praktična stvar. „U svakom slučaju to smanjuje količinu smeća, jer inače bi sve što njima dajemo završilo u vreći za smeće. Kad nam ostane komad mesa ili povrća, damo ga našim kokoškama".

U međuvremenu se na tržnici u gradu dijele kartoni s kokoškama. Daoud Riffi jedan je od sretnih dobitnika. „Živimo usred grada i to nam omogućuje da unesemo malo prirode u kuću. Svi moji susjedi ih već imaju. Pa sam bio malo zavidan...“

David će uskoro po treći put postati otac. On je na brzinu potpisao ugovor kojim se obvezuje da će životinje održavati po pravilima koja se traže, njegova šestogodišnja kćer Marjana pokušava pogoditi čemu mogu biti korisne ove kokoši: „Za jelo? Ne?... Ma da, za jelo! Ne?... Da bi jele smeće?!“

Jedna će se zvati "Coucou", to je sigurno. I prema ugovoru s gradom. mora ostati na životu barem dvije godine. Obitelj Riffi je imala sreću. Ne dobiva svaki naručitelj odmah po telefonskoj narudžbi svoj par kokoši. Cilj i nije da se svakom od 27.000 domaćinstava pokloni po jedna kokoš, već da građani Mouscrona postanu svjesni koliko je važno smanjiti količinu proizvedenog smeća. Jer, kako objašnjava Christophe Deneve, same kokoši i nisu tako skupe. „Oni koji žele nabaviti kokoši, mogu si ih kupiti za 7 eura. Dvije kokoši platit će 14 eura. Troškovi su stvarno mali.“ Ali i njemu je jasno da je poklonjena kokoš ipak nešto posebno.

PUTIN PROTIV BAIKALSKOG JEZERA

Priredila : Ljiljanka Mitoš Svoboda / Izvor Greenpeace

Ruski ogranak Greenpeacea radi na obrani jezera Baikal, poznatog slatkovodnog jezera.

Baikalsko jezero je mjesto superlativa: najdublje, najstarije, najjasnije, najčišće, uz najviši stupanj biološke raznolikosti, najveća količina (20%) od ukupnih zaliha slatke vode u svijetu, i dom endemskih slatkovodnih vrsta. Poradi svega toga Baikalsko jezero je na Listu svjetske baštine UNESCO-a upisano 1996. godine. Bajkalsko jezero leži u Istočnom Sibiru, gotovo u samom središtu Azije. Duboko je 1741 m, ali je po površini od 31.500 km² koju zauzima, tek na sedmom mjestu. U jezeru se nalazi 27 otoka od kojih je najveći Olhon površine 742 km².

Duboko plavo jezero kao magnet privlači turiste, a Rusi iz raznih krajeva smatraju ga najvećim prirodnim čudom. Ime mu dolazi od tatarskog «bai-kul» što znači bogato jezero. Poznato je pod nazivom «plavo sibirsko oko». Ima oblik polumjeseca dugog 635 km, s ukupnom dužinom obale od 2000 km. Širina mu je u prosjeku 48 km. Pretpostavlja se da je staro između 20 i 30 milijuna godina. Iako se u Bajkalsko jezero ulijeva 336 rijeka od kojih su najvažnije Selenga i Barguzin, iz njega ističe samo jedna, rijeka Angara. Po obali Baikalskog jezera vozi poznata transsibirska željeznica.

Ruski Greenpeace godinama radi na zaštiti Baikala. Jedan od najvažnijih problema u zaštiti okoliša na jezeru je proizvodnja celuloze i papira (BPPM) pokrenuta davne 1966. godine na obali jezera.Od tada pa do ovih dana ostala je jedina industrija koja svoj otrovni otpad kroz otpadne vode ispušta direktno u jezero Baikal. Dugo godina zajedničkog truda, pregovora i postupcima završilo je u listopadu 2008, kada su pregovori morali biti prekinuti zbog ekonomskih razloga: papirna industrija nije mogla zharaditi profit bez onečišćenja Baikalskog jezera.

U siječnju ove godine Vladimir Putin, premijer-ministar Ruske Federacije, potpisao je vladinu rezoluciju kojom dopušta cijeloj Baikalskoj industriji celuloze i papira ispuštanje otpadnih u jezero Baikal, bez ograničenja, te dopušta „bilo koji otpad skladištiti, reciklirati i spaljivati na na obali jezera“.

Od tada se kampanja za zaštitu Baikalskog jezera zaoštrila, a Greenpeace je pokrenuo svjetsku akciju pisanja pisma i potpisivanja peticije protiv Putinove odluke.

BAIKALSKI TULJAN

Baikalski tuljan - nerpa (Phoca sibirica) živi u Baikalskom jezeru kao zaštićena endemska vrsta. Jedan je od najmanjih vrsta tuljana. Odrasle nerpe narastu do 1,3 m, a masa im je između 60 i 70 kg. Sivu boju upotpunjuje žuto krzno na trbuhu. Imaju čunjast oblik tijela, a noge su im preobražene u peraje. Poznati su kao brzi plivači, koji odlično rone, te ispod vode mogu stajati najviše 60 minuta.

Nerpa i vrsta tuljana u ruskom jezeru Ladoga su jedine dvije vrste slatkovodnih tuljana.

UPRAVLJANJE POPULACIJAMA PTICA U GRADSKIM PARKOVIMA I ZELENIM POVRŠINAMA

Izvor: Zelena Istra

Udruga "Zelena Istra" je u suradnji s udrugom za biološka istraživanja "Biom", hotelijerskom kompanijom "Maistra d.d." te Turističkom zajednicom Rovinj u petak 21.svibnja u rovinjskom hotelu "Park" organizirala tribinu pod nazivom "Upravljanje populacijama ptica u gradskim parkovima i ostalim zelenim površinama". Povod za organiziranje predavanja bio je Međunarodni dan biološke raznolikosti i Dan zaštite prirode u Hrvatskoj koji se obilježavaju 22.svibnja. Predavanje je bilo usmjereno na komunalna, hotelijerska i privatna poduzeća te na gradske i općinske urede koji upravljaju i održavaju parkove i ostale gradske i prigradske zelene površine. Danas se zna da zaštite prirode nije učinkovita ukoliko se provodi samo u ograničenim zaštićenim područjima već bi se trebala uklopiti u sve segmente i sektore ljudske djelatnosti kako bi se osiguralo održivo korištenje prirodnih dobara.

Predavači Antica Čulina, MSc. biol, te Ivan Budinski, dipl.ing.šum, obrazložili su važnost parkova kao centre biološke raznolikosti u urbanim sredinama i njihov značaj kao staništa ptica. Naglasili su da je prilikom upravljanja parkova nužno izvršiti preliminarna istraživanja kako bi se mogle postaviti utemeljene smjernice i ciljevi daljnjeg razvoja te naveli savjete kojima se može poboljšati bioraznolikost ptica u parkovima. Osim u gradskom parkovima one su provodljive i na privatnim okućnicama i vrtovima, pa ukoliko želite uživati u vrstama ptica koje su do sada bile rijetke ili u malom broju se pojavljivale, evo nekoliko od njih:

*Prilikom uređenja parkova i vrtova potrebno je voditi računa da budu zastupljeni svi slojevi vegetacije, od višeg drveća preko grmlja do nižeg zeljastog bilja jer se na taj način zadovoljavaju potrebe za gnježđenjem i hranjenjem svih vrsta ptica, iako se ipak u gradskim sredinama ne mogu očekivati ptice koje gnijezde na tlu zbog velikog broja predatora poput kućnih mačaka i pasa. Sadnja grmlja privući će ptice poput slavuja, crvendaća i crnokape grmuše. Ukoliko je to moguće, na mjestima gdje ne predstavljaju opasnost, poželjno je ostavljati stara stabla i suhe grane jer se u njima gnijezde i kukcima hrane ptice dupljašice poput djetlića i plavetne sjenice.

*Preporučuje se odabir autohtonih vrsta bilja, a poseban je naglasak na vazdazelenoj vegetaciji (čempres, bor) jer ona predstavlja zimi sklonište i povoljna je za gnježđenje. Sađenjem bora i čempresa privući će se žutarica, kos i zelendur. Također, preporučuje se sadnja biljaka koje daju plodove za hranu poput bršljana i tetivike.

*Tlo je parkovima često loše kvalitete zbog uklanjanja otpalog lišća i pokošene trave te se na taj način onemogućuje vraćanje hranjivih tvari razgradnjom u tlo i smanjuje se broj kukaca kojima se ptica hrane. Stoga je preporučljivo puštati otpali listinac ispod stabala.

*Kod kreiranja rasporeda staza u parkovima poželjno je da neka mjesta u parka budu manje posjećena kako bi se mogle gnijezditi ptice osjetljive na uznemiravanje poput rusog svračka i strnadice.

*Ptice otvorenih staništa privući će otvoreni dijelovi u parku ili vrtu gdje je poželjno travnjake kombinirati s kamenjarama s posađenim niskim biljem.

*Park ili vrt poželjno je izolirati od okoline živicom ili zidom kako bi se smanjila buka koja dolazi s ulice ili ceste i uznemiruje ptice

*Za izvođenja radova u parku ili vrtu trebali bi se birati zimski mjeseci kada se ptice ne gnijezde, a i biljke tada najbolje podnose obrezivanje.

*Za hranjenje ptica potrebno je izbjegavati stari kruh jer njega jedu samo golubovi i vrapci kojih u gradskim sredinama ionako ima previše, već bi se trebala koristiti hrana za divlje ptice koja se može nabaviti u zoo trgovinama.

*Kućice za ptice predstavljaju zamjenski element za suha stabla u parkovima za ptice koje se gnijezde u dupljama. Trebalo bi ih postaviti tako da budu nedostupne za mačke, a isto tako pripaziti na dimenzije i promjer otvora kućice. Tako će u kućici otvora promjera 29-30 mm gnijezdo sviti sjenica, dok će sivi ćuk izabrati promjer otvora od 7-8 cm.

*Vrste ptica koje gnijezde na građevinama danas su jako ugrožene zbog izgleda današnjih zgrada, no postavljanjem kućice za ptice pod strehu krova mogu se spasiti sivi ćuk, čavka, modrokos i bijela pastirica. Na sjeveru Europe ovo je vrlo popularno pa ljudi znaju imati i čitave kolonije, primjerice, čiopa na svojoj kući.

Cilj da se do ove 2010. godine smanji gubitak vrsta, staništa i ekosustava uzrokovan ljudskom djelatnošću nije postignut, već upravo suprotno indikatori upućuju na pojačani pritisak na život na Zemlji. Dok ankete pokazuju da bi se građani voljeli aktivno uključiti u zaštitu bioraznolikosti, ali se smatraju nedovoljno obavješteni što učiniti. Stoga, za sve one voljne aktivnog sudjelovanja u zaštiti biološke raznolikosti,ovih nekoliko smjernica je relativno lako izvedivo, a mnogo znače za ornitofaunu u gradskim sredinama.

DOBRODOŠLI U NOVU PUSTOLOVINU!

Iskoristite idealnu mogućnost za odmor i uživajte u izuzetnim prirodnim ljepotama rijeke Drave i Mure. Njihove najljepše dijelove možete otkriti jedino veslajući u rafting čamcima. Za izlete koristimo profesionalne GUMAR rafting čamce kapaciteta do 10 osoba. Svaki čamac ima iskusnog i licenciranog vodiča – skipera koji će tijekom spuštanja svraćati pažnju na zanimljive dijelove, odgovarati na pitanja učesnika i osiguravati da plovidba bude sigurna. U svakom čamcu je i vodonepropusna vreća ili bačva za foto aparate, mobitele, dokumente i slično. Izleti ne iziskuju posebni fizički napor niti su potrebne posebne veslačke vještine pa su prikladni i za cijele obitelji. Rafting izlete organiziramo svakodnevno od 01.travnja do 01.studenog. Zainteresirani se mogu javiti na kontakt:

RAFTING-DRAVA-MURA

Denis Cizar,

E-mail: dcizar@gmail.com

GSM:

+385 (0) 98 463 346 (CRO)

+386 (0) 51 457 800 (SLO)

Sve što smijemo ponijeti iz prirode su fotografije i lijepa sjećanja, za nama mogu ostati samo brazde čamaca i naše stope u pijesku. Čuvajmo prirodu!!!

PODRŽITE NAŠ RAD!

NARUČITE EKO PAKETIĆE PIKE I PRIJATELJA!

Pika i njezini prijatelji su za sve vas pripremili popularne i fantastične Eko paketiće! Kupnjom bilo kojeg Eko paketića pomažete rad udruge Kneja i provedbu aktivnosti na projektu Pika i prijatelji. Kupnjom eko paketića postajete donator/ica udruge Kneja čime direktno podržavate razvoj naše vizije! Eko paketići su posebno namijenjeni obrazovnim ustanovama, organizacijama civilnog društva, tvrtkama koje brinu za prirodu i okoliš te svim građanima i građankama koji promišljaju održivo i zeleno! Roditelji, odgajatelji, nastavnici, građanke i građani - razveselite sebe i svoju djecu i učenike eko paketićem Pike i prijatelja! Paketiće šaljemo na NAŠ trošak! Narudžba eko paketića na

http://pikaiprijatelji.com/site/modules/mastop_publish/?tac=169

PROJEKT ZELENE MREŽE VOJVODINE ZA PROMOCIJU ORGANSKE POLJOPRIVREDE

Zelena mreža Vojvodine u suradnji s Gradom Novim Sadom i njemačkom organizacijom za tehničku suradnju GTZ započela je kampanju za promociju organske poljoprivrede pod nazivom „Organska poljoprivreda-dobra za tebe-dobra za prirodu“.

Zelena mreža Vojvodine već sedam godina organizira tržnicu organske i tradicionalne poljoprivredne proizvodnje - Pijacu "Moj salaš". Ovaj se događaj od svog početka 25. lipnja 2004. godine, održava četvrtkom, na javnom prostoru ispred Sportskog i poslovnog centra Vojvodina u Novom Sadu. Njen cilj je podrška organskim proizvođačima, malim poljoprivrednim proizvođačima - salašarima, kao i proizvođačima nepoljoprivrednih proizvoda gdje su proizvođači uglavnom žene, da na adekvatan način nađu mjesto na domaćem tržištu, da direktno prezentiraju svoje proizvode, plasiraju ih i nađu put do potrošača.

Pored organizacije Pijace, Zelena mreže Vojvodine povremeno organizira i edukacije i zahvaljujući tome danas imaju jaku zajednicu od 30 organskih proizvođača i salašara.

Na svakoj pojedinačnoj pijaci predstavljaju se specijalni gosti izabrani u suglasnosti sa njihovom važnošću za razvoj organske poljoprivrede. Na prvoj ovogodišnjoj manifestaciji, koja će biti održana 10. lipnja građanima će svoj rad predstaviti Nacionalno udruženje za razvoj organske poljoprivrede „Serbia organica“, a nakon njih Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Novom Sadu koji će predstaviti studijske programe i posebno novi smjer za organsku poljoprivredu koji je od nedavno uvršten na osnovne akademske studije Poljoprivrednog fakulteta.

OGLASI

info@alertonline.org

OBILJEŽAVANJE SVJETSKOG DANA OKOLIŠA U ORGANIZACIJI AGENCIJE ZA ZAŠTITU OKOLIŠA

Uoči Svjetskoga dana zaštite okoliša, 5. lipnja, Agencija za zaštitu okoliša lansirala je na web stranici www.azo.hr popularnu brošuru okolišnih pokazatelja „Okoliš na dlanu I – 2010“. Knjižica koju Agencija izdaje šestu godinu zaredom u najnovijem izdanju donosi prikaz stanja i trendove promjena za ukupno 30 pokazatelja u području zraka, klimatskih promjena, kopnenih voda, mora i priobalja, tla i zemljišta, biološke raznolikosti, šumarstva, poljoprivrede, otpada, energetike, industrije, turizma, ribarstva i akvakulture, prometa, zdravlja i sigurnosti te suradnje s javnošću.

OČUVANJE TUROPOLJSKE PASMINE SVINJA

Radi spašavanja domaće pasmine turopoljskih svinja kojoj prijeti izumiranje, Javna Ustanova Park prirode Lonjsko polje formirala je matično stado koje se nalazi u selu Krapje.

Budući da se matično stado u vlasništvu Ustanove povećalo, dio svinja Ustanova je voljna posuditi a kasnije i darovati zainteresiranom lokalnom stanovništvu radi unapređenja uzgoja turopoljskih svinja u njihovom izvornom životnom prostoru.

Trenutno Ustanova dijeli četiri ženke i sedam mužjaka, a za vrlo kratko vrijeme bit će na raspolaganju još deset svinja. Tko uzme svinje obvezuje se držati muška grla u rasplodu najmanje pet (5) godina, a ženska najmanje tri (3) godine.

Tko uzme svinje obvezuje se u roku jedne godine od potpisivanja Ugovora Ustanovi vratiti broj nazimica iz uzgojnog programa jednak broju svinja koje je preuzeo, pri čemu Ustanova ima pravo izbora.

Ustanova će od ostvarenog državnog poticaja za posuđene svinje u prvoj godini onome tko uzme svinje isplatiti 50%, a u narednim godinama 100% ostvarenog državnog novčanog poticaja.

U slučaju potvrđene neplodnosti ili uginuća posuđenih svinja prestaju Vaše obveze, kao i obveze Ustanove.

Sve ostale informacije mogu se dobiti u Biološkoj stanici, Drenov Bok 4, ili na broj telefona 044 672 080, ili

e-mail: info@pp-lonjsko-polje.hr

NATJEČAJ MINISTARSTVA ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI U 2010.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi objavilo je natječaje i pozive na suradnju za udruge za 2010. godinu u području zdravstva, socijalne skrbi, ovisnosti, razvoja i širenja mreže socijalnih usluga, te područje osoba s invaliditetom i to iz sredstava državnog proračuna i lutrijskih sredstava.

Rok prijave je do 14. lipnja 2010., a posebno za jednokratne potpore je do 15. studenoga 2010.

Detaljne informacije, kao i cjeloviti tekst natječaja te upute za prijavu projekata/programa uključujući obrasce možete preuzeti na

http://www.mzss.hr/hr/natjecaji/natjecaji_za-_udruge/natjecaj_za_udruge_2010

FOND "VIŠEGRAD" - NATJEČAJ ZA MALE/STANDARDNE FINANCIJSKE POTPORE

Objavljen je natječaj u sklopu International Višegrad Fund za male, odnosno standardne financijske potpore. U okviru ovog natječaja mogu se prijaviti projekti u sljedećih šest kategorija: kulturna suradnja, znanstvena razmjena i istraživanje, obrazovanje, razmjena mladih, prekogranična suradnja ili promicanje turizma, dok područja djelovanja mogu biti primjerice ekologija, socijalna pitanja, sport i slobodno vrijeme, mediji, itd. Rokovi za podnošenje projektnih prijedloga za male financijske potpore: 1. ožujka, 1. lipnja, 1. rujna i 1. prosinca.

Rokovi za podnošenje projektnih prijedloga za standardne financijske potpore: 15. ožujka, 15. rujna. Informacije o ovom natječaju te samom Fondu možete pronaći na stranicama International Višegrad Fund

http://www.visegradfund.org/grants.html

POZIV ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA PROJEKATA EKO-INOVACIJA

Europska je komisija objavila poziv vrijedan 35 milijuna eura za podnošenje prijedloga projekata u području inovacija u ekologiji, koji će se financirati iz Programa za konkurentnost i inovacije (PKI). Sukladno pozivu za 2010. godinu, sredstva će biti dostupna za nove projekte u području recikliranja materijala, održivih građevnih proizvoda, sektora za proizvodnju hrane i napitaka te zelene poslovne prakse. Posebno se potiču prijave od strane malih poduzeća koja nude zelene proizvode ili usluge, a kojima je potrebna podrška u izlasku na nova tržišta. Poziv je otvoren od 14. travnja do 9. rujna 2010. godine.

Sva dokumentacija vezana uz poziv dostupna je na adresi:
http://ec.europa.eu/environment/eco-innovation/application_en.htm

---

NAJAVE :

VUKOVAR, 16.-17. RUJAN 2010. - XIII RUŽIČKINI DANI

Međunarodni znanstveno-stručni skup XIII. Ružičkini dani održava se pod sloganom "Danas znanost - Sutra industrija" 16. i 17. rujna 2010. godine u Vukovaru. Organizatori su Hrvatsko društvo kemijskih inženjera i tehnologa (HDKI) i Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, a suorganizator Skupa je i Europsko udruženje za znanost o hrani i prehrambenu tehnologiju (EFFoST).Sve informacije o Skupu možete naći na web stranicama Skupa

www.ptfos.hr/ruzicka

UDRUGE I POJEDINCI,

javite nam se na našu e-mail adresu kako bi Vam pomogli da što bolje informirate javnost, od Vaših malih lokalnih akcija do velikih projekata.

Također ukoliko želite najaviti neki događaj obavijestite nas i rado ćemo Vam pomoći.

Uredništvo Alert-a

info@alertonline.org

Knjižnica

NENAD HRGETIĆ: GREENWASHING: EKOLOGIJA, ETIKA I POLITIKA U MEDIJSKOM LIJEVKU

Kad se američka korporacija Pacific Gas and Electric godine 1969. suočila s protestom ogorčene javnosti, jer je prilikom gradnje nuklearne elektrane u dotad netaknutoj divljini kanjona Diablo u Kaliforniji potpuno ogolila i devastirala njegove padine, dovinula se jednostavnom i jeftinom rješenju - dala je posprejati opustošene obronke gustom zelenom bojom. Otad nam ovaj neuspjeli pokušaj prikrivanja za kompaniju kompromitirajućih činjenica stoji kao referentna točka za suvremeno vrijeme sraza ekološke krize i korporacijskih odjela za odnose s javnošću (public relations), odnosno doba greenwashinga (Athanasiou, 1998: 227-8). Primarna je zadaća greenwashinga proizvoditi optimizam, prikazati korporacije (čitaj: najveće zagađivače) najvećim zaštitarima okoliša i to prije svega kroz medije, ali jednako tako i putem tehnologija i institucija, s trajnim ciljem zamutiti granice između "zelenog sektora" i znatno većeg svijeta korporacija (Athanasiou, 1998: 238).

Medijske reprezentacije (zaštite) okoliša razlikuju se ne samo s obzirom na službene (što često znači državne) "izvore" ekoloških informacija, nego i s obzirom na mjesto s kojeg dopiru. Kad kritičarka procesa globalizacije Doreen Massey (1993) govori o "geometriji moći" između medija, državne politike i individualnog angažmana, napominje kako je klasična distribucija mikro/makro utjecaja unekoliko prevrednovana.

Cijelu publikaciju i nazive drugih knjiga koje se bave ovom temom proćitajte na online knjižari „Što čitaš2,

http://www.stocitas.org/hrgetic%20greenwash.htm

Vijesti iz povijesti

JADRANU PRIJETI I DO 200 TANKERA

Objavljeno u Slobodnoj Dalmaciji, subota, 31.8.2002.g.

Saborski zastupnici Hrvatske stranke prava Tonči Tadić i Miroslav Rožić upozorili su u petak na, kako rekoše, eskalaciju zakasnjele pameti raznih stručnjaka, udruga i političkih stranaka koji bi slučaj Piranskog zaljeva rješavali proglašenjem gospodarskog pojasa.

- HSP je prijedlog za proglašenjem gospodarskog pojasa podnio Hrvatskom saboru prije godinu i pol. O prijedlogu se raspravljalo, a da se poštivao jednoglasni zaključak Sabora i da se o proglašenju gospodarskog pojasa glasovalo 31. ožujka 2002. godine, slučaj Piranski zaljev ne bi ni postojao - istaknuo je Rožić. Tadić se pak obrušio na one koji danas skupljaju potpise za poništenje nepostojećeg sporazuma Račan - Drnovšek, makar bi im bolje bilo baviti se poništenjem sporazuma o pograničnoj suradnji sa Slovenijom. Taj sporazum usvojen 1997. godine kada su vanjsku politiku kreirali predsjednik DC-a i HDZ-a čini štetu istarskim ribarima kada u čl. 49 kaže da obje strane imaju pravo ribariti u vodama susjedne države, smatra Tadić. Tadić se, kao rođeni otočanin, osvrnuo i na, kako je kazao, krajnje neodgovoran odnos Vlade prema činjenici da je Hrvatska pomorska zemlja i da joj jedino to daje prednost pred ostalim zemljama tzv. zapadnog Balkana. Upozorava tako da će vrlo skoro Jadranom godišnje iz Omišlja ploviti i do 200 tankera s naftom za Rusiju. Kako se radi o međunarodnim vodama, nećemo tim tankerima moći propisati ni plovnu rutu, ni način ponašanja, a regirat ćemo moći tek kad se eventualno koji potopi, upozorava Tadić. Oštro je Miroslav Rožić reagirao i na prosvjed Zelene akcije pred zgradom Vlade te pismo u kojemu od premijera traže zakon o zabrani genetski modificiranih organizama. Zaboravljaju aktivisti, kazao je Rožić, da je HSP već izradio prijedlog zakona o zabrani GMO te da je uz dvotrećinsku podršku zakon prošao prvo saborsko čitanje.

ZAHVALJUJEMO SE SVIM RAZVIJATELJIMA SOFTVERA OTVORENOG KODA NA KVALITETNIM RJEŠENJIMA KOJA KORISTIMO ZA IZRADU ALERT-A.

HVALA ! ! !

www.linux.hr

prilagođavanje klimatskim promjenama

OGLASI

info@alertonline.org